

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Ndob/55/2023
Identifikačné číslo spisu:	4123203307
Dátum vydania rozhodnutia:	15.11.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:4123203307.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Pramukovej a JUDr. Andrey Sedlačkovej v spore žalobcu družstva: COOP Jednota Nitra, spotrebné družstvo (skrátene: COOP Jednota Nitra, SD), Nitra, Štefánikova 54, IČO: 00 168 874, zastúpenej advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária Motyčka, s.r.o., Nitra, Štefánikova trieda 52, IČO: 53 503 007, proti žalovanému: Ing. V. B., narodenému XX.XX.XXXX, I. XXXX/XX, zastúpenému advokátom JUDr. Marekom Ďuranom, Nitra, Štefánikova 34, IČO: 30 788 285, o návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia a in eventum na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalobcu v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 5Cob/44/2023, o nesúhlase Krajského súdu v Bratislave s postúpením sporu Krajským súdom v Nitre vedenom pod sp. zn. 15Cob/73/2023, takto

rozhodol:

Na konanie o odvolaní j e p r í s l u š n ý Krajský súd v Bratislave.

Odôvodnenie

1. Súdny spis bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) predložený z dôvodu nesúhlasu Krajského súdu v Bratislave s postúpením sporu z Krajským súdom v Nitre postupom podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Krajský súd v Bratislave odôvodnil svoj postup tým, že odvolaním žalobcu nebolo napadnuté rozhodnutie vydané v konaní, v ktorom je daná kauzálna príslušnosť akéhokoľvek súdu v obchodnoprávných sporoch podľa § 22 CSP, resp. ani v zmenkových a šekových sporoch. V dôsledku toho nemožno pre určenie funkčne príslušného súdu aplikovať § 34 ods. 2 CSP o osobitnej funkčnej príslušnosti, ale § 34 ods. 1 CSP o všeobecnej funkčnej príslušnosti. Tento svoj názor vyvodil z tej skutočnosti, že odvolaním napadnuté rozhodnutie bolo vydané do 31. mája 2023, hoci súdom vymenovaným v § 22 CSP, ale vtedy ešte ako vecne a miestne príslušným, nie kauzálnu príslušným, teda v konečnom dôsledku, že rozhodnutie nebolo vydané v konaní v obchodnoprávnom spore podľa § 22 CSP. Poukázal aj na názvy dokumentov zverejnených na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“), ktoré mali byť z roku 2021, kedy bola pripravovaná súdna mapa. Krajský súd z nich vyvodzuje záver, že konania o odvolaniach v obchodnoprávnej agende, ktoré sa začali na krajskom súde nevymedzenom v § 34 ods. 2 CSP, by mal dokončiť konajúci súd.

Podľa Krajského súdu v Bratislave je daný výklad § 34 CSP v súlade s čl. 17 CSP.

2. Z obsahu predloženého spisu vyplynulo, že Krajský súd v Nitre podľa § 43 ods. 1 CSP postúpil spor Krajskému súdu v Bratislave ako súdu podľa neho príslušnému. Pri svojom postupe vychádzal z povahy sporu ako obchodnoprávneho a z toho, že konanie o odvolaní právoplatne neskončilo do 31. mája 2023. Vychádzajúc zo záverov prijatých v uznesení najvyššieho súdu zo 16. augusta 2023, sp. zn. 5Ndob/5/2023 mal za to, že ak prechodné ustanovenie § 471c CSP neupravilo otázku funkčnej príslušnosti, tak s účinnosťou od 1. júna 2023 je podľa § 34 ods. 2 písm. b) CSP na konanie v obchodnoprávných sporoch podľa § 22 písm. d) CSP príslušný Krajský súd v Bratislave.

3. Najvyšší súd ako súd spoločne nadriadený Krajskému súdu v Nitre a Krajskému súdu v Bratislave podľa § 43 ods. 2 CSP posúdil dôvodnosť predloženého nesúhlasu Krajského súdu v Bratislave s postúpením mu sporu na odvolacie konanie a dospel k záveru, že tento dôvodný nie je.

4. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

5. Podľa § 471c CSP, konania začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 sa dokončia na súdoch vecne a miestne príslušných podľa predpisov účinných do 31. mája 2023; to neplatí, ak podľa osobitného predpisu výkon súdnictva prechádza z vecne a miestne príslušného súdu na iný súd.

6. Podľa § 34 ods. 2 písm. c) CSP, na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa § 22 písm. e) a § 23 písm. e) je príslušný Krajský súd v Košiciach.

7. Podľa § 22 CSP, na konanie v obchodnoprávných sporoch sú príslušné:

- a) Mestský súd Bratislava III pre obvod Krajského súdu v Bratislave,
- b) Mestský súd Košice pre obvod Krajského súdu v Košiciach,
- c) Okresný súd Banská Bystrica pre obvod Krajského súdu v Banskej Bystrici,
- d) Okresný súd Nitra pre obvod Krajského súdu v Nitre,
- e) Okresný súd Prešov pre obvod Krajského súdu v Prešove,
- f) Okresný súd Trenčín pre obvod Krajského súdu v Trenčíne,
- g) Okresný súd Trnava pre obvod Krajského súdu v Trnave,
- h) Okresný súd Žilina pre obvod Krajského súdu v Žiline.

8. Spor o príslušnosť spočíva v spore medzi Krajským súdom v Nitre a Krajským súdom v Bratislave v otázke funkčnej príslušnosti súdu na rozhodovanie o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Nitra z 15. mája 2023 č. k. 31Cb/22/2023-104 (ďalej len „uznesenie súdu prvej inštancie“). Odvolanie proti uzneseniu súdu prvej inštancie bolo podané Okresnému súdu Nitra 29. mája 2023. Okamihom podania odvolania začína odvolacie konanie ako to vyplýva analogicky z § 156 CSP, ako aj zo systematického výkladu použitím argumentu a rubrica, kedy v rámci právnej úpravy odvolania CSP rozlišuje medzi jednotlivými fázami. V rámci prvej fázy súd uskutočňuje určité zákonom predpokladané úkony, ktoré majú za cieľ odbremeniť odvolací súd od úkonov bezprostredne nesúvisiacich s meritorným preskúmaním napadnutého rozhodnutia alebo s rozhodovaním o odvolaní, ak nie je daná možnosť uplatnenia autoremedúry podľa § 376 CSP. V rámci druhej fázy už nastupuje konanie na odvolacom súde, ktoré začne po tom, ako súd prvej inštancie po vykonaní jemu zákonom zverených úkonov po podaní odvolania predloží vec odvolaciemu súdu.

9. V priebehu začatého a právoplatne neskončeného odvolacieho konania, a teda vzhľadom na suspenzívny účinok odvolania podľa § 367 ods. 1 CSP aj v priebehu súdneho konania ako takého, nadobudli účinnosť zákon č. 150/2022 Z. z. a zákon č. 398/2022 Z. z., ktorým sa mení zákon č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Týmto zákonmi bola zavedená tzv. reforma súdnej mapy,

a to s účinnosťou od 1. júna 2023. Zákonodarcou v rámci novelizácie CSP zmenil právnu úpravu týkajúcu sa určovania príslušnosti súdu, pričom okrem iného založil novú kauzálnu príslušnosť, a to v konaniach v obchodnoprávných sporoch a zároveň funkčnú príslušnosť súdov pre rozhodovanie o odvolaniach proti rozhodnutiam vydaným v takých konaniach. Urobil tak jednak vo vzťahu ku konaniu pred súdmi prvej inštancie v § 22 CSP, ako aj k odvolaciemu konaniu v § 34 ods. 1 a 2 CSP. Zákonodarcou danou reformou sledoval špecializáciu súdnictva, a to, či už na okresných alebo krajských súdoch. Tento zámer je možné vyrozumiť zo všeobecnej časti dôvodovej správy k zákonu č. 150/2022 Z. z., ktorá uvádza, že reforma súdnej mapy je jedným z nástrojov na dosiahnutie efektívne fungujúcej justície, pretože vytvára vhodné podmienky pre špecializáciu sudcov, ako na úrovni okresných súdov, tak aj na úrovni krajských súdov. Táto špecializácia je prostriedkom pre efektívny výkon justície, čo nepochybne korešponduje aktuálnym spoločenským potrebám, a teda nielen subjektívny historický, ale aj recentný objektívny teleologický výklad jednotlivých noriem novej právnej úpravy je smerodajný pre ich aplikáciu.

10. Súčasťou novely CSP je aj výslovné zakotvenie jedného z pravidiel časového spolupôsobenia starých (neplatných a neúčinných) právnych noriem s právnymi normami novými (platnými a účinnými), a to fakticky znenia CSP do 31. mája 2023 a znenia CSP od 1. júna 2023. Ide o tzv. ultraaktivitu zakotvenú v prechodnom ustanovení § 471c CSP k tzv. reforme súdnej mapy. V zmysle daného pravidla sa vecná a miestna príslušnosť súdu na konanie začaté a právoplatne neskončené do 31. mája 2023 spravuje starou právnou úpravou. Upravuje však výnimku, ak osobitný predpis stanovil prechod výkonu súdnictva z inak vecne a miestne príslušného súdu podľa starej právnej úpravy na iný súd. Jej podstata tak spočíva v tom, že ponecháva pri živote starú právnu úpravu.

11. V protiklade k ultraaktivite stojí pravidlo vyplývajúce z princípu okamžitej aplikability procesných noriem (ďalej len „okamžitá aplikabilita“), ktoré na rozdiel od ultraaktivity nevyžaduje výslovné zákonné zmocnenie, keďže je odvoditeľné pomocou ústavnokonformného teleologického výkladu. Jeho podstatou je efektívny výkon súdnictva tak, aby sa predišlo prijímaniu alebo skúmaniu už prijatých prechodných ustanovení (m. m. III. ÚS 267/2017). Kľúčovým je tak v tomto prípade to, akým spôsobom bude dochádzať k nachádzaniu právnej normy určujúcej funkčne príslušný súd, a nie samotný fyzický presun spisov na iné súdy. Navyše ultraaktivita v porovnaní s okamžitou aplikabilitou je vo všeobecnosti nežiaduca, pretože naráža na predvídateľnosť práva, dôveru subjektov v jasnosť a prehľadnosť právnej úpravy a princíp právneho štátu, ktorého imanentnou súčasťou je aj princíp právnej istoty. Preto ak ultraaktivita predstavuje odchýlku od žiadúceho stavu, je potrebné prioritizovať to, čo sa objektívne lege artis očakáva, a teda aplikáciu okamžitej aplikability. Tam, kde nie je výslovne zakotvená ultraaktivita, a teda aj v ostávajúcich prípadoch, na ktoré sa už zakotvená ultraaktivita nevzťahuje, platí okamžitá aplikabilita.

12. Je zrejmé, že Krajský súd v Nitre a Krajský súd v Bratislave vychádzali z okamžitej aplikability, rozdiel bol však v posúdení, či uznesenie súdu prvej inštancie je rozhodnutím vydaným v konaní v obchodnoprávnom spore, pre ktoré od 1. júna 2023 založená kauzálna príslušnosť a zároveň aj osobitná funkčná príslušnosť. Predtým, ako najvyšší súd poskytne odpoveď, považuje za nevyhnutné uviesť dôvod, pre ktorý pristúpil k aplikácii okamžitej aplikability.

13. V porovnaní s intertemporálnou normou obsiahnutou v § 470 ods. 4 CSP, úprava § 471c CSP mlčí v otázke kauzálnej a funkčnej príslušnosti súdu v konaniach začatých a právoplatne neskončených do 31. mája 2023. Pripadá tak do úvahy buď vziať účinky § 471c CSP pre tento prípad aj na súdy funkčne príslušné podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 alebo vychádzať z princípu okamžitej aplikability právnych noriem. Použitím argumentu a contrario vo vzťahu k § 471c CSP možno dospieť k záveru, že toto ustanovenie nepokrýva funkčnú príslušnosť súdov. Najvyšší súd pritom zastáva názor, ku ktorému dospel aj použitím argumentu e silentio, že ak by zákonodarcou mienil, aby sa tento prechodný právny režim týkal aj funkčnej príslušnosti, vyjadril by to výslovne tak, ako to v minulosti urobil v prechodnom ustanovení § 470 ods. 4 CSP (konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálne a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo). Preto aj v súlade s očakávaním lege artis je pri nachádzaní funkčnej

príslušnosti súdu potrebné vychádzať z okamžitej aplikability procesného predpisu, pričom dôsledky z toho vyplývajúce boli sledované tzv. reformou súdnej mapy a zároveň korešpondujúce spoločenským potrebám.

14. Krajský súd v Bratislave správne poukázal na to, že Okresný súd Nitra vydal uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne a miestne príslušný súd, keďže v čase jeho vydania neexistovala kauzálna príslušnosť pre konanie v obchodnoprávných sporoch. Absencia takej právnej úpravy je však rozhodná pre určenie súdu, ktorý má právoplatne neskončenú vec dokončiť ako súd prvej inštancie, nie ako súd odvolací. Z prvej vety § 471c CSP totiž vyplýva, že staré veci dokončí súd vecne a miestne príslušný podľa predpisov účinných do 31. mája 2023. Výnimkou z tohto pravidla je však nielen prechod výkonu súdnictva vzhľadom na vetu za bodkočiarku v § 471c CSP, ale aj nová právna úprava upravujúca kauzálnu a funkčnú právomoc, ktorá sa uplatní aj na staré veci v zmysle princípu okamžitej aplikability, keďže prechodné ustanovenie o otázke kauzálnej a funkčnej príslušnosti súdu mlčí. Teda tam, kde do 31. mája 2023 nebola založená kauzálna príslušnosť, dokončí konanie vecne a miestne príslušný súd podľa predpisov účinných do 31. mája 2023 v zmysle ultraaktivity. Naopak tam, kde do 31. mája 2023 bola založená kauzálna príslušnosť, dokončí konanie kauzálne príslušný súd podľa predpisov účinných od 1. júna 2023, a to v zmysle okamžitej aplikability.

15. Založením novej kauzálnej príslušnosti pre konanie v obchodnoprávných sporoch sa nevytvára nový druh sporového konania. Totiž účelom kauzálnej príslušnosti je stanoviť okolnosti, podľa ktorých sa na prejednanie a rozhodnutie sporu určí konkrétny súd prvej inštancie z ostatných súdov rovnakého stupňa. Navyše právna úprava CSP neupravuje legálnu definíciu konania v obchodnoprávnom spore. To, či ide o obchodnoprávny spor, súd posudzuje podľa príslušného hmotného práva a podľa príslušného práva procesného, ktorým sa zabezpečuje realizácia hmotného práva. Takýmto spôsobom súd zistí, či sa jedná o súkromnoprávnu alebo verejnoprávnu vec alebo spor, a teda jednak, či je daná jeho právomoc a podľa akého konkrétného procesného predpisu bude postupovať. To, o akú vec (všeobecné ponímanie) a o akú agendu ide, je smerodajné nielen pre posúdenie právomoci súdu v jednotlivých veciach, ale aj pre ustanovenie pôsobnosti niektorých súdov so špecializovanou agendou a pre organizáciu práce konkrétnych súdov pri zabezpečovaní výkonu súdnictva sudcov, a to v súlade so zásadou špecializácie sudcov na hlavné súdne agendy, ako všetko vyplýva zo zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 371/2004 Z. z. Posúdenie, či sa jedná o obchodnoprávny spor tak bolo nielen možné, ale aj nevyhnutné pre riadny výkon súdnej moci pri rešpektovaní základných práv a slobôd ešte pred tzv. reformou súdnej moci. Preto založenie novej kauzálnej príslušnosti pre konanie v obchodnoprávných sporoch neznamena, že dovtedy sa o takom spore konanie neuskutočňovalo, hoci len na vecne a miestne príslušnom súde. Výklad § 34 ods. 2 v spojení s § 22 CSP, aký uplatnil Krajský súd v Bratislave, by navyše znamenal, že prechod výkonu súdnictva z tzv. bratislavských okresných súdov na Mestský súd Bratislava III v zásade v obchodných veciach podľa § 18n ods. 2 písm. c) CSP by nemohol byť realizovaný v obchodnoprávných sporoch.

16. Bez ohľadu na absenciu právnej úpravy kauzálnej príslušnosti pre konanie v obchodnoprávných sporoch v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie, pri určovaní súdu príslušného na rozhodovanie o odvolaní proti nemu podanému je potrebné vychádzať z princípu okamžitej aplikability. Prichádza tak do úvahy buď aplikácia § 34 ods. 1 CSP určujúca odvolací súd podľa sídla okresného súdu, alebo aplikácia § 34 ods. 2 CSP, kde je určujúca povaha sporu. Tu najvyšší súd zdôrazňuje, že zámer zákonodarcu sledoval tak špecializáciu súdov okresných, ako aj krajských. Z § 34 ods. 2 CSP vyplýva, aby v obchodnoprávných sporoch konal a rozhodoval ako odvolací súd len výlučný okruh krajských súdov. Zákonodarca však opomenul, že konanie inak v obchodnoprávných sporoch sa pred tzv. reformou súdnej mapy uskutočňovalo ako v prvej inštancii, tak aj v rámci odvolacieho konania, na vecne, miestne a funkčne príslušných súdoch, t. j. absentovala kauzálna príslušnosť súdov na konanie v takých sporoch. O opomenutí svedčí jednak zámer sledovaný tzv. reformou súdnej mapy a znenie § 34 ods. 2 CSP, v protiklade ktorému je neprípustný formalistický výklad § 34 ods. 2 CSP v spojení s § 22 CSP. V zmysle takého výkladu by sa mohlo dospieť k záveru, že ak odvolaním napadnuté rozhodnutie nevydal súd výslovne uvedený v § 22 CSP, nemôže byť funkčná príslušnosť krajského súdu založená na § 34 ods. 2 CSP, ale na § 34 ods. 1 CSP. Toto by zapríčinilo dvojkoľajnosť v rámci určovania funkčnej

príslušnosti na rozhodovanie o odvolaniach proti rozhodnutiam súdov prvej inštancie vydaným v konaniach v obchodnoprávných sporoch. Zákonodarcom nebola sledovaná takáto dvojkoľajnosť v rámci prijímania tzv. reformy súdnej mapy, a navyše nie je ani právnym poriadkom predpokladaná, ako je to v prípade kauzálnej príslušnosti v obchodnoprávných sporoch (§ 40 CSP veta za bodkočiarkou). O opomenutí zákonodarcu svedčí aj absencia intertemporálnych noriem k tzv. reforme súdnej mapy premietnutej v CSP, a to v otázke funkčnej (ako aj kauzálnej) príslušnosti súdov v konaniach začatých a právoplatne neskončených do 31. mája 2023. Zákonodarcu tak nezobral do úvahy, že pred tzv. reformou súdnej mapy nebol obmedzený okruh súdov konajúcich v obchodnoprávných sporoch.

17. V zmysle jazykového lexikálneho výkladu § 34 ods. 2 CSP v spojení s § 22 CSP je určujúca povaha konania vymedzeného v § 22 CSP, a teda sa vychádza najmä z časti na konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vydanému v konaní podľa... Zákonodarcu tu kladie dôraz na konanie vymedzené v § 22 CSP. Ide pritom o konanie v obchodnoprávných sporoch. To, že kľúčovým má byť, v akom konaní bolo vydané, vyplýva aj zo subjektívneho historického teleologického výkladu zohľadňujúceho zámer sledovaný tzv. reformou súdnej mapy, ktorého naplnenie prostredníctvom novej právnej úpravy je objektívne očakávané spoločnosťou, ako aj z absencie prechodného ustanovenia, ktoré by obsahovalo odlišnú úpravu vzťahujúcu sa na funkčnú (ak aj kauzálnu) príslušnosť. Preto v konečnom dôsledku konaním podľa § 22 CSP (na ktoré odkazuje § 34 ods. 2 CSP) je potrebné rozumieť konanie v obchodnoprávnom spore vedené na ktoromkoľvek súde v postavení okresného súdu, a to bez ohľadu na to, kedy bolo konanie začaté. Navyše takýto záver sleduje aj hospodárnosť a rýchlosť konania ako na kritéria efektívnosti konania, a teda naplnenie princípu hospodárnosti konania zakotveného v čl. 17 CSP. Osobitne od súdu špecializovaného na určitého spory sa objektívne očakáva, že vzhľadom na svoju špecializáciu bude výkon súdnictva efektívnejší. Najvyšší súd má teda za to, že o odvolaní v obchodnoprávných sporoch sú príslušné rozhodovať len tie krajské sudy, ktoré sú vymenované v § 34 ods. 2 CSP, a to bez ohľadu na to, ktorý konkrétny súd prvej inštancie a kedy vydal napadnuté rozhodnutie, ale s prihliadnutím na to, do ktorého obvodu špecializovaného krajského súdu podľa zákona č. 371/2004 Z. z. patrí súd prvej inštancie, resp. súd, na ktorý prešiel výkon súdnictva, ibaže je možná aplikácia § 22 CSP podľa jeho výslovného znenia.

18. V konaní vyšlo najavo, že sa žalobca domáhal voči žalovanému nariadenia zabezpečovacieho opatrenia in eventum neodkladného opatrenia, a to v záujme ochrany vymoženia jeho pohľadávky titulom bezdôvodného obohatenia vzniknuté zrušením zmluvy o budúcej kúpnej zmluve nebytového priestoru, podľa ktorej malo dôjsť v budúcnosti k odplatnému prevodu vlastníckeho práva k nebytovému priestoru a príslušného podielu k pozemkom. Žalobca tvrdil, že o pohľadávke bolo rozhodnuté platobným rozkazom v upomínacom konaní, pričom tieto aj pripojil k svojmu návrhu. Z nich vyplýva, že úroky z omeškania si uplatnil v sadzbe stanovenej pre omeškanie v obchodných záväzkových vzťahoch. Čo sa týka zmluvy o budúcej kúpnej zmluve nebytového priestoru, z nej vyplýva, že ju strany sporu uzatvárali v postavení podnikateľov podľa § 2 ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „ObZ“), pričom žalovaný ako osoba, ktorá podniká, na základe živnostenského oprávnenia pod IČO: 11 763 493 vystupoval vo vzťahu k budúcemu predmetu kúpy zároveň ako stavebník. Budúci predmet kúpy mal byť žalobcovi odovzdaný na kľúč podľa jeho požiadavky ako predajňa. Z registra právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci vyplýva, že žalobca vykonáva podnikateľskú činnosť okrem iného: kúpa tovaru za účelom jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod v rozsahu voľných živností) a žalovaný podnikateľskú činnosť: pozemné a inžinierske stavby. Napriek tomu, že zmluva bola uzatvorená výslovne podľa zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov a bez dohody o voľbe ObZ, z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že bola uzatvorená medzi podnikateľmi v súvislosti s ich podnikateľskou činnosťou. Teda sa jedná o obchodný záväzkový vzťah podľa § 261 ods. 2 ObZ. Sporom vyvolaným z obchodného záväzkového vzťahu sa na účely práva procesného rozumie spor obchodnoprávny, keďže tento nie je bližšie procesnými normami definovaný, pričom práve procesné normy slúžia realizácii hmotného práva, ktoré je súdom v konaní nachádzané a ktorému má byť poskytnutá ochrana. Preto by bolo neúčelné, ak by spory vyvolané z obchodného záväzkového vzťahu neprejednávali a nerozhodovali sudy kauzálné príslušné v obchodnoprávných sporoch vymedzené v § 22 CSP alebo pre tieto spory špecializované odvolacie sudy vymedzené v § 34 ods. 2 CSP. Z uvedeného

tak vyplýva, že uznesenie súdu prvej inštancie bolo vydané v konaní v obchodnoprávnom spore. Najvyšší súd však uvádza, že toto posúdenie povahy sporu nie je pre vo veci konajúci súd záväzné, keďže právne posúdenie veci je predmetom sporu medzi stranami a nie sporu o príslušnosť súdov, pričom toto sa odvíja od skutkových okolností zistených v priebehu konania, a nielen k okamihu jeho začatia.

19. Najvyšší súd konštatuje, že Krajský súd v Bratislave je podľa § 34 ods. 2 písm. b) CSP v spojení s 22 písm. d) CSP funkčne príslušný rozhodovať o odvolaní proti uzneseniu súdu prvej inštancie. V prípade Okresného súdu Nitra totiž nielenže ide o rozhodnutie vydané súdom podľa § 22 písm. d) CSP, na ktoré odkazuje § 34 ods. 2 písm. b) CSP, ale aj o rozhodnutie v konaní v obchodnoprávnom spore. Z tohto dôvodu aplikáciou jazykového lexikálneho výkladu je založená funkčná príslušnosť Krajského súdu v Bratislave, a to s prihliadnutím na povahu sporu rozhodnutého uznesením súdu prvej inštancie a na postavenie, pôsobnosť a príslušnosť Okresného súdu Nitra. Zároveň sú dané ustanovenia v rozsahu, v akom vymedzujú konkrétne súdy, ktoré uskutočnili konanie v obchodnoprávnom spore, jasné a nepochybné, čo nevzbudzuje pochybnosti o správnosti zvoleného výkladu.

20. Čo sa týka názvov dokumentov zverejnených na webovom sídle ministerstva, je potrebné poukázať na znenie § 471c CSP v porovnaní so znením § 470 CSP (odsek 13. odôvodnenia tohto rozhodnutia) a na to, že navrhovateľ tzv. reformy súdnej mapy rozlišoval medzi jednotlivými druhmi príslušnosti, ako to vyplýva z dôvodovej správy k zákonu č. 150/2022 Z. z. Preto v prípade § 471c CSP vo vzťahu ku kauzálnej alebo funkčnej príslušnosti nejde o pravú medzeru v zákone, teda o prípad, kedy úmyslom zákonodarcu nebolo vylúčiť zachovanie kauzálnej a funkčnej príslušnosti. Naopak zo znenia § 471c CSP podľa najvyššieho súdu jednoznačne vyplýva, že zákonodarca zachovanie kauzálnej a funkčnej príslušnosti v konaniach začatých a právoplatne neskočených do 31. mája 2023 v § 471c CSP neupravil vedome. Teda nie je priestor pre aplikáciu čl. 4 CSP. Aj keby z prípadnej dôvodovej správy vyplýval opak, nemožno nedostatok právnej normy (z pohľadu navrhovateľa a spočívajúci v nedôslednosti navrhovateľa, resp. zákonodarcu) odstrániť nijakou výkladovou metódou, a tak aplikáciou čl. 3 ods. 1 CSP, keďže text zákona je jasný a nepochybný a odchýlenie sa od neho nevyžaduje ani účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť ani žiadny ústavnoprávny princíp, ale práve naopak tieto podporujú to, čo je v § 471c CSP slovami vyjadrené. Navyše je potrebné poznamenať, že práve právna norma je odrazom zámeru, resp. prostriedkom na jeho dosiahnutie. V tomto ponímaní názvy dokumentov zverejnených na webovom sídle ministerstva svedčia o nedôslednosti navrhovateľa tzv. reformy súdnej mapy, ktorú však možno napraviť len v rámci legislatívneho procesu. Je pravda, že nedôslednosti zákonodarcu možno napraviť aj sudcovským dotváraním práva, avšak to iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon, ako to predpokladá čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov. Ako vyplýva z odôvodnenia tohto rozhodnutia, ministerstvom pravdepodobne želaný spôsob riešenia danej otázky však nie je možné založiť na znení alebo výklade jednotlivých noriem právnych predpisov, ktorými bola zavedená tzv. reforma súdnej mapy, ako ani prostredníctvom sudcovskej tvorby práva.

21. Najvyšší súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že nesúhlas Krajského súdu v Bratislave s postúpením sporu Krajským súdom v Nitre nie je dôvodný, a preto rozhodol tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.